

General | | Actualitzat el 15/06/2022 a les 05:16

Com explicar les coses en funció de cada etapa madurativa

El psicòleg Roger Aranda, de La Fita Psico, ens explica com hem d'explicar-los les coses segons cada edat

[inicicentrareport] **El llenguatge** és la facultat que ens diferencia dels altres éssers vius. És una potència única que ens ha permès evolucionar i diferenciar-nos cada vegada més de les altres espècies que habiten el planeta.

Ens permet relacionar-nos compartint emocions, opinions i sentiments; ens permet acumular cultura i transmetre-la de generació en generació i, ens permet guiar i acompanyar als nostres infants en el seu procés de creixement individual.

En aquest sentit, podem afirmar que **és l'eina més potent que tenim per a educar**. Les persones adultes tenim un llenguatge amb una riquesa enorme fruit de la nostra història de vida.

Ara bé, **quina riquesa lèxica tenen els nostres fills i filles en funció de la seva edat?** Com hem de transmetre la informació per tal que sigui entenedora tenint en compte la seva etapa evolutiva?

És important tenir-ho en compte ja que, **a vegades, sobreentnem o pressuposem una capacitat de reflexió** en base a la paraula molt superior de la que els nostres infants tenen.

L'altre dia, mentre era a un parc amb la meva filla, vaig observar com una mare intentava explicar al seu fill d'uns tres anys perquè no podien anar a comprar una caixa amb una hamburguesa i regal d'una famosa multinacional:

?No hi podem anar ja que aquelles hamburgueses tenen greixos dolents que li fan mal al nostre cos. A més, els regals que hi ha són d'uns plàstics que fan malbé el planeta i això no pot ser?.

Estic absolutament d'acord amb el discurs de la mare però l'infant no. Es va quedar mirant a la seva mare uns segons amb cara de no entendre res i es va posar a cridar, a tirar-se per terra i a fer una rebequeria. Per a ell, el que deia la mare no tenia sentit. Era com si li parlés un altre idioma perquè no sap què són els greixos ni els plàstics.

Per l'etapa de pensament en la qual es troba, **amb prou feines sap què és el seu cos** o el nostre planeta. Cal repetir-nos com un mantra que el pensament construeix el llenguatge i que el llenguatge construeix el pensament.

Així doncs, els nostres fills i filles només seran capaços d'entendre via canal oral allò que el seu cervell està preparat neuromadurativament per a processar. Les etapes del pensament del famós psicòleg francès Piaget, ens poden servir com a guia per entendre com comuniquem al cervell dels nostres infants en funció de la seva edat.

[GotaVerdaPle] **Del naixement als dos anys**, a l'anomenada etapa sensoriomotriu no hi ha pensament reflexiu ni operacional. Aleshores, els nostres fills i filles no tenen la capacitat de fer correlacions ni causa-efectes. En aquesta etapa, cal utilitzar mots no encadenats i obviar oracions o conceptes complexos. Aquí utilitzarem el ?no?, el ?a menjar?, ?a dormir?, ?a jugar?, ?a la banyera?, etc. i poca cosa més. Aquest llenguatge, que pot semblar pobre, té una riquesa enorme pel cervell plàstic del nadó.

[GotaVerdaPle]**Dels dos als sis anys**, en el que Piaget va anomenar etapa preoperacional els nens comencen a articular paraules i a acumular una quantitat creixent de mots al seu cervell. Cap als 4 anys, ja dominen 2000 paraules. No obstant, encara els costa encadenar conceptes abstractes i tenen dificultats per entendre que els altres construeixen la realitat des d'una visió diferent a la pròpia (pensament egocèntric).

En aquest sentit i tot i que caldrà anar augmentant els encadenaments de conceptes en funció de l'edat, cal tenir en compte que les construccions han de ser senzilles i poc abstractes. En l'exemple anterior, hagués estat millor dir ?Anirem a una altra hamburgueseria que hi ha de camí a casa a la qual la mare anava de petita? que no tanta explicació racional i lògica.

A més, aquí hi afegim el sentiment perquè tirem de nostàlgia i generem interès per veure què agradava a la mare de petita. La narrativa és una de les nostres millors armes. Afegir sentiment o simbolisme als arguments rasos i curts, és una eina molt potent.

[GotaVerdaPle]**Dels set als onze anys**, el pensament que construeix el llenguatge fa un creixement exponencial. En aquesta etapa, denominada de les operacions concretes, la comunicació flueix enormement i els nostres infants van assolint una capacitat hipotètic-deductiva que ens permet comunicar amb ells com si fossin petits adults.

En aquesta etapa, si que podríem emprar l'argument que utilitzava la mare de l'exemple ja que tots els constructes (greixos, plàstics, cos, planeta, etc.) ja esta simbolitzats en el seu cervell i aquest és capaç de correlacionar el que la mare explica. Això no implica que hi estigui d'acord i, de ser així, ja tindrà la capacitat per fer-nos-ho saber, rebatre, ser crític i mostrar la seva opinió. En aquesta etapa, es poden donar diàlegs enriquidors que mostrin divergències en la forma d'entendre i relacionar-se amb el món tenint en compte el que pensa l'altre (teoria de la ment).

[GotaVerdaPle]**Dels onze-dotze anys** en endavant, el llenguatge a utilitzar serà gairebé una calca del que podem utilitzar amb els adults. El preadolescent construeix el món sota un prisma únic i fa créixer la seva identitat en la riquesa de debatre, mostrar la seva opinió personal, argumentar a favor (normalment en contra) del que diguin els seus m(p)ares, etc. Aquí, podem explicar-ho tot i comunicar-ho tot per a educar sempre tenint en compte els paràmetres morals i els valors de cada casa.

En aquest sentit, el cervell del preadolescent ja està constituït per comprendre tota la informació i conceptes que arriben des de l'exterior. Tenir en compte tot el comentat, és vital **per tal que l'infant creixi al seu ritme i no es frustri al no entendre el discurs** o no acomplir les expectatives que li depositen els seus adults referents.

Nosaltres també vam ser infants i vam gaudir d'aquella etapa. Deixem-los que la visquin i flueixin amb la innocència i la despreocupació. No els vulguem fer arribar abans d'hora a la frenètica vida adulta cada vegada més repleta de responsabilitats i obligacions. [ficentrareport]